

قیام ملی سی تیر، آزمون تاریخی

هممیهنان،

در برخورد هنگامی با چهل و چهارمین سالگرد قیام ملی سی تیر به گونه‌ی عطف انقلابی در پیکارهای رهایی‌بخش ایرانیان، بررسی دوباره‌ی این رویداد سرنوشت‌ساز و شناسایی آگاهانه‌ی آن، به‌ویژه اکنون که کوتاه‌اندیشان برکرسی‌قدرت‌نشسته به تلاشی گسترده در راستای دستبرد به واقعیت‌های تاریخی پرداخته‌اند، ضرورت بسیار دارد.

در روند جنبش ملی کردن صنعت نفت، گرچه مردم بپاخاسته‌ی ایران به رهبری مصدق بزرگ گام‌به‌گام به سوی پیروزی قطعی پیش می‌رفتند؛ ولی هیئت حاکمه‌ی وابسته‌به‌بیگانه، با اینکه کرسی نخست‌وزیری را از دست داده بود، با انجام توطئه‌های پیاپی می‌کوشید آب رفته را به جوی باز آرد و دشمن تاراندیشه‌شده را به خوان یغما بازگرداند. دکتر مصدق، که تنها با پشتیبانی مردم به زمامداری رسیده بود و در هر فرصت به این اندوخته جلوه‌ی تازه‌ی می‌داد، برای جلوگیری از فترت در هنگام قانونی، دستور انجام انتخابات دوره‌ی هفدهم مجلس شورای ملی را داد؛ ولی دست‌پروردگان بیگانه با استفاده از پایگاه‌های همیشگی خود به تقلب و نیرنگ روی آوردند و به‌ناچار جریان انتخابات در پاره‌ای ناحیه‌های کشور نیمه‌پایان گذارده شد.

با این همه، دوره‌ی هفدهم مجلس شورای ملی، که هشتادویک نماینده‌ی آن برگزیده شده بودند، روز هفدهم اردیبهشت‌ماه گشایش یافت؛ ولی با به درازا کشیدن کشمکش بر سر تصویب اعتبارنامه‌ها آماده‌ی انجام کار نگردید؛ و چون نخست‌وزیر برای دفاع از حقوق ملت ایران باید به دیوان داوری لاهه می‌رفت، درنگ بیشتر را روا نداشت و روز هفتم خردادماه با هیئتی بلندپایه راهی هلند گردید. مصدق بزرگ در این نهاد فراملی به نام مردم خویش صلای حقیقی در داد و، پس از دفاعی کارشناسانه، با امید فراوان به صادر گردیدن رأی به سود ایران، در روز چهارم تیرماه، در میان استقبال شورانگیز انبوهی از زنان و مردان بپاخاسته، به کشور بازگشت.

در این میان، هیئت حاکمه با دسیسه‌چینی‌های دامنه‌دار به پیروزی چشمگیری رسید و توانست روز دهم تیرماه یکی از مهره‌های سرشناس خود را به کرسی رئیسی مجلس شورای ملی بنشانند؛ و از آنجا که بدین گونه نهاد یادشده آماده گردیده بود، دکتر محمد مصدق به سنت پارلمانی عمل کرد و از نخست‌وزیری کناره‌گیری نمود. هیئت حاکمه هنوز از بیم مردم این گستاخی را نداشت که یکباره مصدق بزرگ را از صحنه‌ی سیاسی کشور دور گرداند؛ و، روز چهاردهم تیرماه، مجلس شورای ملی و، روز هجدهم تیرماه، مجلس سنا به‌ناچار به نخست‌وزیری آن قهرمان ملی ابراز تمایل کردند؛ و روز بیست‌ویکم تیرماه، فرمان بایسته در این زمینه نشر یافت.

دکتر محمد مصدق با پی بردن به ژرفای توطئه‌های ضدملی هم خواستار اختیارهای ویژه گردید و هم، برای جلوگیری از اخلاف در کار دولت از راه ارتش، درصد بر آمد تا خود عهده‌دار وزیری جنگ گردد؛ و چون در دیدار سه‌ساعته‌ای که روز بیست‌وپنجم تیرماه با پادشاه داشت با ناسازواری‌های قانون‌شکنانه‌ای روبه‌رو شد، فردا طی نامه‌ای از پذیرش نخست‌وزیری سر باز زد و چگونگی را نیز به آگاهی همگان رسانید.

از اینجا، بحران گسترده‌ای سراسر کشور را فراگرفت؛ و، از یک سو، مردم و همه‌ی شخصیت‌ها و سازمان‌های سیاسی وفادار به جنبش ملی کردن صنعت نفت و، از سوی دیگر، هیئت حاکمه، از دربار شاهی و سیاستمدار کهنه‌کاری که بر خلاف میزان‌های قانون اساسی به نخست‌وزیری گمارده شده بود تا نیروهای سلاحدار، در برابر هم به صف‌آرایی پرداختند.

پس از چهار روز پربیم‌و امید، که شهرهای بزرگ و کوچک برای سرکوب نمایش‌های اعتراض‌آمیز مردم به گونه‌ی سرزمین‌های اشغالی درآمده بود و دست‌اندرکاران تازه عربدهجویی می‌کردند، سرانجام، برق غیرت بدرخشید و سی تیر به هنگامه‌ای سرنوشت‌ساز بدل گردید.

گرچه جلوه‌ی ظاهری این رویداد درگیری سیاسی برای برانداختن یک دولت دست‌نشانده و بازگرداندن یک دولت مردمی بر سر کار بود؛ ولی به‌راستی در سی تیر ملتی قامت برافراشت و دانایی و توانایی و هشیاری خود را سر از نو بر تارک تاریخ ثبت نمود و دشمن را به زبونی کشانید.

ایرانیان در سی تیر به خوارداشت مرگ پرداختند، جان در راه آرمان فدا کردند و، با دست تھی، به دشمن غرق‌درسلاح تاختند و، با اراده‌ای هستی‌ساز، خود دیگر شدند و تاریخ را دگر کردند و به آیندگان درس‌ها آموختند. «در سی تیر آموخته شد که در پیکارهای رهایی‌بخش ملی باید هر نفاق را فرونهاد و دشمن را با همبستگی همگانی تاراند و همای پیروزی را به پرواز در آورد.

«در سی تیر آموخته شد که باید خواست ملی را دریافت و در قالب روشنی درج کرد و در برابر توده‌های مردم قرار داد تا برای برآوردن آن به ایستادگی و کوشش برخیزند.

«ارزشمندترین درس گرفته‌شده از سی تیر این است که هیچ پیروزی به خودی‌خود پایدار نمی‌ماند و برای پاسداری از دستاوردهای ملی باید همه‌ی نیروهای شرکت‌کننده در پدید آوردن آن پیوند خود را با یکدیگر پیوسته نگاه دارند.»

اکنون، در چهل‌وچهارمین سالگرد این آزمون بزرگ، بار دیگر، کشور در ورطه‌ی هولناکی افتاده و، با افزایش نابسامانی‌های اقتصادی و اجتماعی، شیرازه‌ی هستی ملی به فروپاشی تهدید می‌گردد؛ و این همه زاینده‌ی پای‌مال کردن حقوق ملت، نادیده گرفتن حیثیت ذاتی بشر، حصر آزادی‌های فردی و اجتماعی، و نبود ایمنی قضائی است.

در این گیرودار، سردمداران جمهوری اسلامی، ناتوان از هر گونه کارآوری درخور، پیوسته بر دامنه‌ی آوازه‌گری‌های میان‌تهی، ولی پرهزینه می‌افزایند و، در برابر ناخشنودی و خشم گسترده‌ی مردم، هر چه بیشتر به سرکوب و زندان و شکنجه و کشتار روی می‌آورند و، با این شیوه‌های ضدملی، کشور را با بحران‌های تازه روبه‌رو می‌گردانند.

در چنین هنگامه‌ای، حزب ملت ایران بار دیگر از همه‌ی زنان و مردان این سرزمین خدایی می‌خواهد، با تکیه بر آزمون تاریخی سی تیر، با پیوستن به سازمان و رهبری فراگیر، همبستگی همگانی را بازسازند و، در راستای هدف روشن برپایی سامانی مردم‌سالارانه، گام‌های استوار بردارند.

دبیرخانه‌ی حزب ملت ایران